VIZIUNEA PARADIGMATICĂ ÎN CULTURA EUROPEANĂ ŞI FILONUL RETORIC (II)

CLAUDIA-ILEANA SPINEANU

Cuvinte cheie: *viziune paradigmatică, canon, paradigma clasicizant-retorică, paradigma modernă, paradigma postmodernă*

Acest articol continuă şi nuanţează ideea viziunii paradigmatice care se impune în studierea retoricii[1], o „matrice" a ştiinţelor umaniste din Antichitate şi până în zilele noastre.

Reluând, vom afirma că paradigma sau epistema este un model coerent construit în cadrul unei epoci, în care cunoaşterea asigură posibilitatea comunicării între sisteme care s-au închis la un moment dat spre a se deschide spre noi şi noi interpretări. Istoria are o imagine „deschisă"[2], cu o construcţie nicicând definitivă, fiecare epocă realcătuind-o.

Fiecare paradigmă se închide, pentru a se deschide ori de câte ori receptarea o cere. Elemente fundamentale există concomitent în mai multe paradigme, întrucât paradigmele se află într-un dialog continuu între spaţii artistice şi regiuni spirituale.

[1] Prima parte a articolului de faţă a fost publicat în revista „Philologica Banatica", nr. 1/2011, p. 90-98.

[2] Ideea conform căreia realitatea nu poate fi închisă într-un nucleu definitiv a fost susţinută de Adrian Marino în *Critica ideilor literare*, dar şi de Umberto Eco în *Opera deschisă*, susţinând că deschiderea continuă a realităţii permite pluralitatea modelelor construite pe baza aceloraşi idei.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

Viziunea paradigmatică trebuie să aibă în vedere şi ideea de *canon*[3], adică punctul cel mai înalt al ierarhiei literare (culturale etc.) dintr-o perioadă dată. Mircea Martin aduce în discuţie receptarea unor idei sau texte considerate exponenţiale pentru un anumit canon. În viziunea sa, conştiinţa critică instaurează un dialog în care are loc „fuziunea" dintre orizontul creaţiei şi cel al receptării.

Pe lângă textele şi ideile care se subsumează unui canon, există şi un corpus de comentarii critice canonice, care pot uneori crea „contradicţii, omisiuni sau includeri mai mult sau mai puţin abuzive", interpretarea lor fiind una eminamente „mediată": „Dacă în situarea şi evaluarea operelor considerate nu neapărat exemplare cît exponenţiale pentru un anumit canon apar neînţelegeri, contradicţii, omisiuni sau includeri mai mult sau mai puţin abuzive, faptul se datorează, printre altele, şi neluării în discuţie a exegezei critice a respectivelor opere. Căci operele trecutului noi nu le considerăm, de fapt, în sine (cum am putea crede – iluzionându-ne, desigur), ci interpretate deja, configurate de alţii dinaintea noastră, «împachetate» aşa-zicând în straturile anterioare de exegeză. Dialogul conştiinţei critice contemporane cu aceste opere este, fatalmente, unul mediat. Nu încape îndoială că hotărâtoare în acest dialog este până la urmă perspectiva critică dominantă în prezent, dar acea «fuziune a orizonturilor» de care vorbea Gadamer nu se petrece doar între «orizontul» operei (sau canonul epocii ei de origine) şi acela al interpretului de astăzi; la fuziune participă şi cel puţin ultima interpretare de autoritate a respectivei opere"[4].

Adaptarea la contextul fiecărei epoci se face prin instaurarea unui nou *canon***,** a unei noi *episteme*, a unui nou *model*.

Analiza retoricii ca ştiinţă cu o istorie impresionantă va semnala, evident, dialogul interparadigmatic al filonului retoric care a străbătut istoria ca un fir roşu din Antichitate şi până azi, fiind detectabilă

[3] Mircea Martin este o voce importantă a dosarului teoretic autohton al „bătăliei canonice", dedicând acestei „dezbateri" un spaţiu important din revista „Euresis. Cahiers roumains d'études littéraires" (nr. 1-2/1997-1998).

[4] Mircea Martin, *Despre canonul estetic*, în „România literară" nr. 5/2000.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

în fiecare dintre paradigmele culturii europene: paradigma clasicizant-retorică, paradigma modernă (romantică) şi paradigma postmodernă.

Paradigma clasicizant-retorică, având în centru conceptele de exemplaritate şi excelenţă lingvistică şi literară, a reprezentat pentru retorică un cadru propice de dezvoltare.

Istoria literară şi estetica au folosit de-a lungul timpului mari concepte, dintre care acela de „clasic", din punct de vedere cronologic, a fost primul. Acest concept a depăşit cadrul istoric, contribuind la creaţia mitului omului clasic („homo classicus"). Conform acestui mit, omul ideal (clasicul) este echilibrat, senin, împăcat cu sine şi cu lumea, obiectiv, având o nobilă simplitate şi o măreţie liniştită, „un exemplu de puritate şi un etalon al corectitudinii"[5]. Întruchipare a perfecţiunii, un om perfect sănătos, trupeşte şi sufleteşte, model şi normă pentru ceilalţi, „canonic",iată structura eroului clasic[6].

Sintetizând toate definiţiile şi accepţiunile termenului *clasic*, putem conchide că se poate vorbi, pe de o parte, de un clasicism modern al secolelor XVII-XVIII, iar, pe de altă parte, de un clasicism tradiţional, ca o atitudine de prestigiu, prelungită de şcoli şi universităţi până în primele decenii ale secolului al XX-lea, uneori fără întrerupere până azi, rezistând istoriei şi timpului, printr-o doctrină estetică de o deosebită forţă, care a instaurat o paradigmă de tip clasic. Ceea ce s-a numit exagerat „eroare clasică" (interesul exclusiv pentru stabilirea şi explicarea limbii autorilor clasici, deci pentru limba literară, şi neluarea în considerare a evoluţiei limbajului) se înscrie, de fapt, în cadrul normativ şi prescriptiv care a stat la baza

[5] Matei Călinescu, *op. cit.*, p. 12.

[6] Un „clasic" prin excelenţă, Tudor Vianu face un portret admirativ al „idealului clasic al omului". În viziunea marelui cărturar, „primatul spiritului" este o trăsătură fundamentală a fiinţării clasice, el dând armonie trupului, frumuseţea fizică nefiind altceva decât un reflex al frumuseţii morale, spirituale. De asemenea, conduita clasicului se bazează pe măsură şi renunţare, pe respingerea exceselor şi pe reducerea tensiunilor, pentru că perfecţiunea vieţii cetăţii depinde de perfecţionarea fiecărui individ în parte. Oricum, omul clasic trebuie privit în totalitatea „solidară" a însuşirilor lui.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

„triumfului idiomurilor moderne (romanice, germanice etc.) ca limbi de cultură aspirând la universalitate, graţie efortului conştient al mânuitorilor ei celor mai autorizaţi”[7]. De aceea, nu credem că este exagerat să afirmăm că între retorică şi literaritate se poate pune semnul egalităţii.

Idealurile clasice păreau de neatins, însă caracterul imuabil al regulilor impuse de tradiţie vor ajunge să fie puse sub semnul relativismului istoric. Începând cu sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul celui de-al XIX-lea, modernitatea se manifestă polemic, prin opoziţie faţă de afirmaţiile fundamentale ale clasicismului, frumosul universal atemporal începând să sufere un proces de declin.

Modernitatea are o istorie proprie complexă. Înainte de a exista o modernitate estetică, a existat o modernitate practică a civilizaţiei burgheze, a cărei obiectivitate şi raţionalitate va fi subminată cu vehemenţă de noile idealuri: conştiinţa timpului subiectiv, preocuparea pentru prezent, negarea idealului transcendenţei şi al permanenţei etc. Trebuie să înţelegem că modernitatea estetică este „un concept de criză aflat într-o triplă opoziţie dialectică: faţă de tradiţie, faţă de modernitatea civilizaţiei burgheze (cu idealurile ei de raţionalitate, utilitate, progres) şi, în sfârşit, faţă de ea însăşi, în măsura în care se percepe pe sine drept o nouă tradiţie sau formă de autoritate”[8].

Modernii au vehiculat ideea de renunţare la tradiţie şi de un „punct zero” al noii ştiinţe şi a noii filosofii (Descartes), dar a fost susţinută şi ideea de continuitate a cunoaşterii umane (Pascal), la care subscriem, recunoscându-se importanţa contribuţiei antice la efortul comun de cunoaştere al omenirii şi subliniindu-se, totodată, „poziţia mai înaltă şi, în consecinţă, (...) perspectiva mai largă a modernilor”[9]. De fapt, chiar dacă şi-au proclamat superioritatea faţă de antici, „modernii” de la sfârşitul secolului al XVII-lea şi din secolul al XVIII-lea nu au contestat fundamentele frumosului clasic, efor-

[7] Ileana Oancea, *Istoria stilisticii româneşti*, p. 21.
[8] Matei Călinescu, *Cinci feţe ale modernităţii*, Iaşi, Editura Polirom, 2005, p. 32.
[9] *Ibidem*, p. 24.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

tul lor înscriindu-se într-un demers de „critică a imperfecţiunilor", ei încercând să arate „unde şi cum cei vechi nu se ridică la înălţimea exigenţelor perfecţiunii atemporale"[10].

Treptat, spre sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea, termenul *modern* devine sinonim cu *romantic*. „Deghizată"[11] sub forma romantismului, modernitatea avea să instaureze o nouă paradigmă, care va dura până la apariţia postmodernismului. În primele decenii ale secolului al XIX-lea înţelesul termenului de romantism se va restrânge definind şcolile literare care se opun normelor neoclasicismului.

Bineînţeles, conceptul de romantism nu poate avea înţelesuri universale, el diferind de la un teritoriu la altul, de la o şcoală literară la alta. Cu toate acestea, în virtutea unei viziuni paradigmatice, putem considera că există un „fond comun" al romantismului în toate ţările în care acesta s-a manifestat.

Dintre trăsăturile esenţiale ale romantismului, enumerate de Paul Cornea[12], amintim: evadarea din prezentul frustrant, din realul apăsător; dorinţa de exotism, aspiraţia spre transcendent, spiritul revoluţionar; solitudinea, originalitatea, conştiinţa de sine, asumarea individualităţii, interiorizarea, întoarcerea la natură, lauda oamenilor cu suflet curat, fascinaţia originilor, neliniştea spiritului, valorificarea miturilor şi simbolurilor, conştientizarea tenebrelor fiinţei şi ale conştiinţei, hipersensibilitatea, nostalgia, entuziasmul, fantezia, apelul la mijloacelor patetice ale exprimării: metafora, interogaţiile, exclamaţiile, repetiţiile etc.

Aşadar, romantismul neagă regulile prescrise de clasicism, susţinând doar existenţa unor legi generale, specifice artei literare în

[10] Matei Călinescu, *op. cit.*, p. 44.

[11] Matei Călinescu, *Cinci feţe ale modernităţii*, pune semnul egalităţii între modern şi romantic: „De la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul celui de-al XIX-lea însă, mai precis din momentul în care modernitatea estetică deghizată în *romantism* şi-a definit pentru prima oară legitimitatea istorică prin reacţie împotriva afirmaţiilor fundamentale ale clasicismului (...)".

[12] Paul Cornea, *Originile romantismului românesc*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 2008.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

sine, izvorâte din natura compoziţiei sau a subiectului tratat. În opoziţie cu supremaţia legii şi raţionalismul rece, romantismul afirmă primatul subiectivităţii, al sentimentului, al fanteziei creatoare, al spontaneităţii şi sincerităţii emoţionale. În sens tipologic, ideile romantice, precum cele clasice, au existat în toate culturile lumii şi în orice moment al dezvoltării lor. Permanenţa ideilor romantice nu trebuie însă să umbrească romantismul istoriceşte constituit al secolului al XIX-lea, care aduce schimbări capitale faţă de epoca anterioară, având „un spirit al său, unic şi intraductibil”[13], înscris în acea paradigmă modernă „revoluţionară” deja amintită.

Absolutizând unul dintre obiectivele intenţionalităţii comunicative, *ingenium,* romantismul a intervenit tulburător în echilibrul clasic. Sistemul retoric a dovedit, însă, flexibilitate, de-a lungul timpului, adaptându-se mereu „condiţiilor” vremurilor şi rezistând temerar până în zilele noastre.

Negându-se regulile clasice, în epistema modernă se neagă, implicit, şi retorica. În ciuda acestei negaţii vehemente, sunt evidente elementele de continuitate ale disciplinei între epoci. Permanenţa retoricii în spaţiul european al culturii este dovedită chiar şi atunci când se discută polemic, întrucât, aşa cum am mai afirmat, reproşul modernilor nu vizează modelele imuabile ale clasicismului, ci o nouă perspectivă de gândire a acestor modele, din care retorica, pusă în alte forme, nu lipseşte.

În cadrul modernităţii, care îşi proclamase legitimitatea, iau naştere atât modernismul, cât şi postmodernismul („un modern încă şi mai modern”), căruia îi aparţine sintagma anterioară, consideră, metaforic, postmodernismul ca pe o faţă a modernităţii: „Aşa cum îl văd, el se aseamănă izbitor cu modernismul (al cărui nume continuă, de altfel, să-l poarte înlăuntrul numelui său), mai ales în ceea ce priveşte opoziţia faţă de principiul autorităţii, opoziţie care se extinde acum deopotrivă la raţionalitatea utopică şi la iraţionalitatea programatică pe care le cultivau unii modernişti”[14].

---

[13] Paul Cornea, *op. cit.*, p. 23.
[14] Matei Călinescu, *Cinci feţe ale modernităţii*, p. 300.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

O „delimitare chirurgicală”[15] a *modernismului* şi *postmodernismului* este foarte greu, dacă nu imposibil, de realizat. Trăsături ale modernismului se regăsesc în opere considerate postmoderne, făcând ca lumea postmodernilor să nu alcătuiască o lume unitară, coerentă. Credem că termenul *postmodernism* nici nu s-ar putea defini fără cel de *modernism*, fiind gândiţi ca termeni corelativi.

Paradigma postmodernismului, ca „o cultură în interiorul altei culturi”, regândeşte şi reevaluează modernitatea, „o rescrie”, reia lucid, tolerant, subtil tradiţia modernă, încercând să reprezinte, cum spune George Grigurcu, „aspiraţia spre desăvârşire a acesteia”[16]. Tot George Grigurcu consideră postmodernismul „un soi de clasicism al modernismului, adică o tentativă de aşezare, de sedimentare a acestuia, un nomenclator, un compendiu al perioadei precedente”[17]. Relaţia dintre modernism şi postmodernism este una de complementaritate, chiar una „ombilicală”: „*Modern* şi *postmodern* sînt termeni care definesc mai curând stări de spirit complementare, aflate în acelaşi timp în relaţii de ruptură, continuitate şi întrepătrundere”[18].

Apariţia pe scenă a postmoderniştilor anunţă „moartea tuturor ideologiilor” sau chiar „sfârşitul istoriei”, referindu-se, de fapt, la „moartea” paradigmei moderne şi la instaurarea postmodernismului. Se va lansa cu acest prilej cearta dintre moderni şi postmoderni. Postmodernismul a reprezentat pentru cultura europeană şi universală un moment în care „istoriile mari” au dispărut. Dacă până atunci istoria era gândită linear, ca o acumulare progresivă, începând cu postmodernismul, această ordine (zguduită, ce-i drept, de modernitate) se va întrerupe brusc, marile scenarii pierzându-şi credibilitatea.

Ne întoarcem, conform principiului operei „rotunde” de unde am plecat, din antichitate, pentru a vedea că încă de atunci se preconizau frânturi de idei postmoderniste. De exemplu, *thymosul*, un termen

[15] Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, Bucureşti, Editura Humanitas, 1999, p. 107.
[16] George Grigurcu, *Despre postmodernism*, în cartea de eseuri *În jurul libertăţii*, Iaşi, Editura Timpul, 2002, p. 211.
[17] George Grigurcu, *Postmodernismul între Est şi Vest*, în „România literară”, nr. 5/2003, p. 9.
[18] Mircea Cărtărescu, *op. cit.*, p. 107.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

preluat din *Republica* lui Platon (sinonim cu „îndrăzneală" sau „spirit". Cuvântul grecesc nu are conotaţii pozitive sau negative, denumind un concept des invocat în postmodernism „un fel de simţ înnăscut al omului pentru dreptate, constituind baza psihologică a unor nobile virtuţi precum altruismul, idealismul, moralitatea, sacrificiul de sine, curajul, principialitatea. *Thymosul* oferă un suport emoţional atotputernic procesului de evaluare şi permite fiinţelor omeneşti să îşi învingă cele mai puternice instincte naturale de dragul a ceea ce li se pare că este bun sau drept. Oamenii se evaluează în primul rând pe ei *înşişi* şi sunt indignaţi atunci când sunt ei *înşişi* nedreptăţiţi. Dar ei sunt, de asemenea, capabili să acorde valoare şi *altora* şi să se revolte pentru alţii"[19].

Fiind o atitudine estetică „puternică şi conştientă de sine"[20], şi postmodernismul este o noţiune transistorică (cu limite, bineînţeles), idei precursoare postmodernismului regăsindu-se în toate epocile.

Putem afirma că filonul retoric poate fi detectat şi în paradigma postmodernă, dar într-o formă destructivă, fragmentată de comunicare. Prin retorică în postmodernism înţelegem studiul regulilor şi al procedeelor de creaţie caracteristice acestei epoci, luând în calcul şi discursul declamator, afectat şi emfatic.

În orice paradigmă coerent constituită, cunoaşterea trimite înapoi, în istorie, propriul univers de aşteptare, într-un efort mediat de reconstrucţie, într-un dialog continuu între epoci. De-a lungul timpului, sistemul retoric a dovedit că este un sistem coerent, activ şi durabil, dar mai ales flexibil, adaptabil şi extins mereu la noi şi noi tipuri de texte, de fapt, la nevoile discursive ale fiecărei epoci, ale „umanităţii", pentru că omul şi umanitatea stau în centrul experienţial al fiecărei epoci.

Epocile istorice, ca fenomene antropologice, transformă succesiv şi remodelează esenţa şi natura umană, pentru că în orice model de umanitate pot fi detectate elemente de universalitate: „Atât modelul cultural, cât şi modelul de umanitate sunt elaborate în raport

[19] Francis Fukuyama, *Sfârşitul istoriei şi ultimul om*, Bucureşti, Editura Paideia, 1992, p. 172.
[20] Mircea Cărtărescu, *op. cit.*, p. 108.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

cu ceilalţi şi, ca atare, se raliază la experienţa intelectuală a unor colectivităţi din trecut sau din prezent, după cum se detaşează voit de alt grup de experienţe. De aceea, în orice model cultural şi în orice model de umanitate se află incluse trăsături universale […]"[21].

Privind astăzi înapoi, pe urmele lăsate în istoria umanităţii de către retorică, constatăm că filonul retoric poate fi detectat ca o permanenţă culturală în fiecare paradigmă, manifestând continuitate, flexibilitate, chiar universalitate, comunicând între epoci, între paradigme, într-un dialog continuu. Este un dialog care a început în Antichitate, care nu s-a încheiat niciodată şi care nu se va sfârşi câtă vreme va exista comunicare.

Retorica a străbătut istoria, fie că aceasta avea faţa Antichităţii, fie pe cea revoluţionar-romantică, fie pe cea fragmentară şi fragmentată a postmodernismului, ca o haină îmbrăcată la un moment dat de fiecare, chiar dacă „aruncată" temporar sau aparent uitată, dar prezentă întotdeauna şi vizibilă în „garderoba" istorică a fiecărei epoci.

Bibliografie:

Călinescu, Matei, *Cinci feţe ale modernităţii*, Iaşi, Editura Polirom, 2005.

Călinescu, Matei, *Clasicismul european*, Bucureşti, Editura Enciclopedică Română, 1971.

Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Bucureşti, Editura Humanitas, 1999.

Cornea, Paul, *Originile romantismului românesc*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 2008.

Duţu, Alexandru, *Umaniştii români şi cultura universală*, Bucureşti, Editura Minerva, 1974.

Eco, Umberto, *Opera deschisă*, Editura pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1969.

Fukuyama, Francis, *Sfârşitul istoriei şi ultimul om*, Bucureşti, Editura Paideia, 1992.

Grigurcu, George, *Despre postmodernism*, în cartea de eseuri *În jurul libertăţii*, Iaşi, Editura Timpul, 2002, p. 211.

Grigurcu, George, *Postmodernismul între Est şi Vest*, în „România literară", nr. 5/2003.

Ivanciu, Nina, *Epistemă şi receptare*, Bucureşti, Ed. Univers, 1988.

[21] Alexandru Duţu, *Umaniştii români şi cultura universală*, Bucureşti, Editura Minerva, 1974, p. 29-30.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)

Jauss, Hans Robert, *Experienţa estetică şi hermeneutica literară*, Bucureşti, Editura Univers, 1983.
Kuhn, Thomas S., *Structura revoluţiei ştiinţifice,* Bucureşti, Editura Humanitas, 1999.
Kuhn, Thomas S., *Tensiunea esenţială. Studii despre tradiţie şi schimbare în ştiinţă*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1982.
Marino, Adrian, *Critica ideilor literare*, Cluj, Editura Dacia, 1974.
Martin, Mircea, „Euresis. Cahiers roumains d'études littéraires", nr. 1-2/1997-1998.
Martin, Mircea, *Despre canonul estetic,* în „România literară" nr. 5/2000.
Munteanu, Basil, *Constantes dialectiques en littérature et en histoire. Problèmes Recherches, Perspectives,* Paris, Didier, 1967.
Oancea, Ileana, *Istoria stilisticii româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1988.
Oancea, Ileana, *Romanitate şi istorie*, Timişoara, Editura de Vest, 1993.
Păcurariu, Dimitrie, *Clasicismul românesc*, Bucureşti, Editura Minerva, 1971.
Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Piteşti, Editura Paralela 45, 1998.
Vianu, Tudor, *Idealul clasic al omului*, Editura Enciclopedică Română, 1975.

THE PARADIGMATIC VISION IN THE EUROPEAN CULTURE AND THE RHETORICAL VEIN (II)

(Abstract)

This study continues the main idea of the article published in „Philologica Banatica", no. 1/2011: the paradigmatic perspective which have to be taken into account when analyzing rhetoric, a binder of humanities from the ancient times until nowadays. A new term complete the inventory of the notions approached during our discussion about the paradigmatic vision, that is *canon*.

The dialog between the three essential paradigms of the European culture evolution (*classic, modern- romantic and postmodern*) will conduct to the conclusion that rhetoric is a permanence in the European culture, in every period or epoch.

BDD-A12986 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:42 UTC)